

Postanowienie nr 647/RT/2025

Organ wydający Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklany w zakresie zgodności z zadaniami samorządowymi służącymi realizacji inwestycji celu publicznego określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ oraz uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, a także uwzględnienia ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;

(Pismo Wójta Gminy Świerklany, znak RGP.6721.1.2024.BF z 23.07.2025 r.)

Na podstawie art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.), oraz art. 13i ust. 3 pkt 5 lit.b, art. 24, art. 25 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.)

Zarząd Województwa Śląskiego w składzie:

1. Marszałek Województwa – Wojciech Saługa - obecny
2. Wicemarszałek Województwa – Leszek Pietraszek - nieobecny
3. Wicemarszałek Województwa – Grzegorz Boski - obecny
4. Członek Zarządu Województwa – Joanna Bojczuk - obecna
5. Członek Zarządu Województwa – Rafał Adamczyk - nieobecny

Postanawia odmówić uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklany

Uzasadnienie:

Wójt Gminy Świerklany, pismem znak: RGP.6721.1.2024.BF z 23.07.2025 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt planu ogólnego gminy Świerklany (dalej zwany projektem planu ogólnego).

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwała plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 (zwany dalej Planem 2020+, opublikowany w DzDz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 4619) określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 13a ust. 1 oraz art. 13b pkt 2 Ustawy o planowaniu, organ gminy ma obowiązek sporządzić projekt planu ogólnego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt planu ogólnego podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 5 lit b w związku z art. 13b pkt 2. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt planu ogólnego, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego.

Ustalenia Planu 2020+ zawarte są w rozdziale III (str. 70) i składają się na nie:

- 1) Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
- 2) Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
- 3) Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str.105÷109);
- 4) Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111);
- 5) Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
- 6) Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: „Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt planu ogólnego (...)”.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt planu ogólnego w zakresie zgodności z ustaleniami Planu 2020+.

Przyjęte w Planie 2020+ cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96), odnoszą się do obszaru przedmiotowego projektu planu ogólnego, w następującym zakresie:

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.1 i 1.3),
- Cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców – Zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.2, 2.3)
- Cel 3 Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego,
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu.

Plan 2020+ reguluje zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104) będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem planu ogólnego zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- wiejskim obszarze funkcjonalnym,
- miejskim obszarze funkcjonalnym ośrodka regionalnego – aglomeracja rybnicka
- obszarze terenów zamkniętych,
- obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarze ochrony i kształtowaniu zasobów wodnych,
- obszarze udokumentowanych złóż kopalin.

Organ stwierdza, że na obszarze objętym projektem planu ogólnego:

- 1) nie występują zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI) - Tabela nr 7 (ww. pkt 3);
- 2) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela 8) – pn. „Budowa kolei dużych prędkości”, „Budowa sieci dróg/tras rowerowych” oraz „Budowa centrów przesiadkowych (ww. pkt 4);
- 3) nie występują inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę

- Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) – Tabela 9 (ww. pkt 5);
- 4) nie występują inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów właściwego ministra lub sejmik województwa – Tabela 10 (ww. pkt 6).

Organ dokonał analizy projektu planu ogólnego, w trakcie której stwierdzono, iż **zawiera zapisy niezgodne z ustaleniami Planu 2020+:**

- I. Wyznaczenie w projekcie planu ogólnego strefy gospodarczej 14SP, kosztem terenów rolnych, w obrębie których występują chronione gleby cennych kompleksów bonitacyjnych (tj. klasy IIIa i IIIb).
- Takie zapisy projektu planu ogólnego stoją w sprzeczności z następującymi zasadami zagospodarowania przestrzennego ustalonymi w Planie 2020+:
- 1) wiejskiego obszaru funkcjonalnego: ochrona obszarów o wysokim potencjalne glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 6, str. 98 Planu 2020+),
 - 2) miejskich obszarów funkcjonalnych: ograniczanie zawłaszczania terenów typu *greenfield* i wykorzystanie terenów typu *brownfield* przy lokalizacji inwestycji (Rozdział III.4. Zasady dla miejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 5, str. 97 Planu 2020+);
- II. Wyznaczenie stref gospodarczych 2SP i 3SP na obszarach aktywnych osuwisk oraz zagrożonych występowaniem ruchów masowych. Warto w tym miejscu wskazać, że obszary objęte wymienionymi strefami zostały w planie miejscowym przeznaczone pod zalesienia, co na większości obszaru zostało zrealizowane. Ze względu na zagrożenie osuwiskowe wskazanym jest utrzymanie szaty roślinnej. Wątpliwości budzi również profil funkcjonalny strefy zieleni i rekreacji 3SN w związku z występowaniem w tej strefie aktywnego osuwiska. W profilu dodatkowym dopuszczono bowiem tereny usług kultury i rozrywki, tereny usług gastronomii i tereny usług turystyki. Jednocześnie, strefy 13SP, 14SP, 92SJ zostały wyznaczone na obszarach zagrożonych występowaniem ruchów masowych.
- W związku z powyższym należy stwierdzić, że projekt jest niezgodny z zasadą przyjętą w Planie 2020+ dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego: wyłączenie z zabudowy oraz przeznaczanie pod użytkowanie leśne lub rolne terenów na obszarach objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu i zagrożonych takimi ruchami (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 27, str. 98 Planu 2020+),
- III. Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (strefy SJ), częściowo wyznaczone zostały poza zasięgiem obszarów, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (pokrywających 100% powierzchni gminy) umożliwiono realizację funkcji mieszkaniowej, a także poza obszarem uzupełnienia zabudowy. Zgodnie z przedstawionymi w uzasadnieniu wyliczeniami suma chłonności terenów niezabudowanych w strefach SJ, SW i SZ wynosi 8 124 osoby, co znacząco przekracza 130% obliczonego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie. Zgodnie z art. 13d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w takim przypadku wyznaczanie stref planistycznych dopuszczających zabudowę mieszkaniową poza terenami wynikającymi z zapisów obowiązujących planów miejscowych oraz poza obszarami uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy jest niedozwolone.
- W konsekwencji należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego jest niezgodny z przepisami prawa, a także narusza ogólne zasady gospodarowania przestrzenią wskazane w Planie 2020+.
- IV. W przypadku stref zieleni i rekreacji 9SN i 13SN, wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej został ustalony odpowiednio na poziomie 30 i 20%, zatem poniżej wartości określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (60 i 50%) oraz Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. 2024 poz. 1775), które przyjmuje wartość 50%.

Wskazane powyżej niezgodności wynikają ze sprzeczności z ogólnymi zasadami gospodarowania przestrzenią takimi jak:

1. Przestrzeń trzeba gospodarować oszczędnie (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 1, str. 97 Planu 2020+).
2. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 4, str. 97 Planu 2020+).
3. Strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 7, str. 97 Planu 2020+).
4. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 10, str. 97 Planu 2020+).

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej gminy Świerklany, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu planu ogólnego, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieści się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia. Brak zgodności projektu planu ogólnego z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklany.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu planu ogólnego. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu planu ogólnego może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych niezgodności z zapisami Planu 2020+ i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia.

Jednocześnie organ informuje, iż audyt krajobrazowy został przyjęty uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego i wejdzie w życie po upływie 90 dni od jej podjęcia tj. od 21.09.2025 r.

Pouczenie

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Świerklany
2. kopia a/a